

Possessius

Els mots possessius, a part que en casos força nombrosos són generalment sobreentesos, tenen com a termes concurrents, és a dir, que expressen un tipus de relació anàleg o idèntic, el verb *tenir* (i algun altre del mateix camp semàntic, com *posseir*), el complement datiu (especialment quan és representat per mitjà de pronoms febles), i, naturalment, el conjunt format per la preposició *de* introduint el terme que designa el posseïdor. Així, al costat de *El seu braçalet és molt bonic* o de *El braçalet de la Marta és molt bonic*, podem dir també *Té un braçalet molt bonic* i *El braçalet li cau molt bé*. Cal afegir-hi, encara, el pronom *en*, en una frase com *Això en realça l'encant* —concurrent de *Això realça el seu encant*—, construcció de la qual, certament, avui abusen alguns publicistes.

Seria segurament arriscat d'afirmar que una construcció com *Té un braçalet molt bonic* és més genuïna que no pas *El seu braçalet és molt bonic*. Caldria, si de cas, matisar molt l'afirmació, fins a un punt que ja no resultaria útil. Però fins i tot deixant de banda aquells casos en què el verb *tenir* ja forma amb

el nom que en constitueix el complement directe com una mena de locució verbal, com és ara *tenir ganes*, no deu ésser pas inútil de recordar la possibilitat de recórrer a aquestes construccions amb el verb *tenir*. En la descripció física d'una persona, per exemple, diríem més aviat que *té els ulls blaus*, *el nas llarg*, *la boca grossa*, etc., contràriament a alguns autors, qui sap si influïts pel francès, que prefereixen de dir que *els seus ulls són blaus*, *el seu nas és llarg*, *la seva...* Diríem, igualment, *Té la consciència neta*, *Tinc la intenció d'anar-hi*, *Té el propòsit de fer-ho*. La construcció *El que jo hagi de ser, ho tens a les mans* (Pouès i Pagès, *Jordi Fraginals*) és *sens dubte preferible a ...és a les teves mans*. En construccions com *Tinc un amic que s'hi dedica*, *Tinc un cosí que viu a Abrera*, etc., l'ús del verb *tenir* sembla que hagi d'excloure el del possessiu: *hi ha qui diu Tinc un amic meu que s'hi dedica*.

L'ús del datiu en lloc del possessiu és molt normal en construccions com *Li van besar la mà*, *M'han robat el cotxe*, *Li ploren els ulls*, *Li va caure el got*, etc. Però no és gens estrany de recórrer als possessius o al verb *tenir* quan la cosa posseïda duu el complement de certs adjectius: *Els seus ulls blaus espurnejaven*, *Vaig agafar la seva mà tremolosa*, *Li van estirar aquelles orelles de pàmpol que té*.

Albert Jané